

Til lovforslag nr. L 116

Folketinget 2011-12

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 24. maj 2012

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af våbenloven og lov om krigsmateriel m.v.

(Civile bevæbnede vagter på danske lastskibe m.v.)

[af justitsministeren (Morten Bødskov)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 28. marts 2012 og var til 1. behandling den 10. april 2012. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 9. februar 2012 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 246. Den 27. marts 2012 sendte justitsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 3 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

1 af udvalgets spørgsmål og justitsministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

I forhold til ministerens svar på spørgsmål 1 om at imødekomme ønsket fra nogle høringsparter, jf. høringsnotatet side 4, om at tillade præcisionsvåben med en kaliber på 12,7 mm med den begrundelse, at »sådanne våben giver et mere synligt opsprøjt, hvis der skydes i vandet ved et piratskib, og at varselsskud bedre kan høres og opfattes som et skud af angribere. Det synlige opsprøjt, lyd og den afstand, hvorved et angribende fartøj effektivt vil kunne kontaktes på, vil kunne medvirke til at deeskalere en situation langt tidligere, og således minimere risikoen for person- og materielskade for begge parter«, støtter Venstres, Dansk Folkepartis og Det Konservative Folkepartis medlemmer op om ministe-

rens tilkendegivelse i svaret på spørgsmål 1, at »de nærmere regler for brugen af civile, bevæbnede vagter på danske lastskibe, herunder tilladte våbentyper, påtænkes fastsat i bekendtgørelsesform, således at reglerne hurtigt og fleksibelt vil kunne ændres, hvis der måtte vise sig et behov herfor«.

Venstres medlemmer af udvalget støtter forslaget og hilser med glæde, at en administrativt tung ordning nu erstattes af en fleksibel procedure, der støttes af såvel rederierne som af de søfarendes organisationer.

Den nuværende alvorlige situation såvel ved Afrikas Horn som ved Vestafrikas kyster taler for en effektiv ordning, der ligeledes muliggør hurtig omdirigering af skibe.

I lyset heraf accepteres, at rederierne får mulighed for selv at godkende vagterne, på trods af at vagtvirksomhed i stort set alle andre relationer kræver offentlig godkendelse.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget mener, at Danmark er nødt til at tage bestik af, at man i 2012 har rene sørøvere sejlene rundt ved Afrikas Horn. Som en søfartsnation har vi en ekstra forpligtelse til at hjælpe vores skibsfarende, og derfor er vi nødt til at gå hårdere til værks, end det er gjort hidtil. Selv om piraterne bliver taget på fersk gerning, slippes omkring ni ud af ti løs igen uden dom. Det er ikke acceptabelt, og det skal der gøres noget ved. For piraterne er det ikke afskrækkende nok, at de risikerer at blive taget til fange, så længe de allerfleste bliver sluppet fri igen, som det er tilfældet i dag.

Dansk Folkeparti ønsker, at Danmark har en permanent militær tilstedeværelse i farvandet ud for Afrikas Horn, og militæret skal gå mere hårdhændet til værks over for piraterne. Bl.a. skal danske specialstyrker kunne slå til mod piraterne på landjorden.

Dansk Folkeparti foreslår, at danske bistandskroner til Somalia, undtagen nødhjælp, skal fryses og gøres afhængige af landets evne til at bekæmpe pirater. Og så skal det sikres, at pirater straffes og fængsles, bl.a. på særlige fængselskibe.

Et *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Enhedslistens medlemmer af udvalget kan ikke støtte lovforslaget. Der er allerede taget en række initiativer for at beskytte danske skibe mod pirater i form af konvojsejlds, sejlad med højere hastighed og sejlad med skibe med højtliggende rælinger. Det er desuden allerede muligt med den nuværende lovgivning at have bevæbnede vagter på skibene. EL finder derfor ikke, at lovforslaget er nødvendigt. Samtidig vil lovforslaget betyde en kraftig lempelse af våbenlovgivningen med den dertilhørende risiko for, at menneskeliv går tabt. En gennemførelse af lovforslaget vil medføre en spredning af våben med op til 25 våben på hvert skib. Det

vil øge risikoen for en større spredning af våben, og det vil blive sværere for myndighederne at holde kontrol med våbnene. Desuden øges risikoen for, at våbnene ender i hænderne på folk, der ikke af de danske myndigheder er godkendt til at bære våben.

Inuit Ataatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Jacob Bjerregaard (S) Julie Skovsby (S) Mogens Jensen (S) Mette Reissmann (S) Ole Hækkerup (S) Rasmus Prehn (S) Jeppe Mikkelsen (RV) Zenia Stampe (RV) Camilla Hersom (RV) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) fmd. Anne Baastrup (SF) Pernille Skipper (EL) Johanne Schmidt-Nielsen (EL) Frank Aaen (EL) Doris Jakobsen (SIU) Kim Andersen (V) Preben Bang Henriksen (V) Inger Støjberg (V) Karen Jespersen (V) Jan E. Jørgensen (V) Karsten Lauritzen (V) Kristian Pihl Lorentzen (V) Karsten Nonbo (V) Peter Skaarup (DF) Dennis Flydtkjær (DF) Pia Adelsteen (DF) Kim Christiansen (DF) Simon Emil Ammitzbøll (LA) Tom Behnke (KF) nfm.

Inuit Ataatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	9
Socialdemokratiet (S)	44	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Dansk Folkeparti (DF)	22	Inuit Ataatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	16	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1

Oversigt over bilag vedrørende L 116

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra justitsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	1. udkast til betænkning
5	Kopi REU alm. del – svar på spørgsmål 564 og 567-572, fra justitsministeren
6	Kopi REU alm. del – svar på spørgsmål 566, fra justitsministeren
7	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 116

Spm.nr.	Titel
1	Spm., om ministeren fremover vil sikre, at præcisionsvåben med en kaliber på 12,7 mm tillades, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om en redegørelse for, hvilke initiativer regeringen vil tage for at sikre, at piratindsatsen bliver effektiv, så man undgår piratangreb fra f.eks. tidligere tilfangetagne, der står bag nye angreb med dertilhørende risiko for skibe, vagter og søfolk i området, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm., om regeringen vil sikre, at der oprettes en international domstol til strafforfølgelse af pirater og kapacitet til retsforfølgning og afsoning i området ved Afrikas Horn, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

Et af udvalgets spørgsmål og justitsministerens svar herpå

Spørgsmålet og justitsministerens svar er optrykt efter ønske fra DF.

Spørgsmål 1:

Bl.a. under henvisning til Danmarks Rederiforening, Rederiforeningen af 2012, Søfartens Ledere, Maskinmestrenes Forening og CO Søfart som mener, at man bør overveje at tillade præcisionsvåben med en kaliber på 12,7 mm og uanset ministerens oprindelige svar til overnævntes høringssvar vil ministeren da sikre dette fremover?

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

»Det fremgår af bemærkningerne til forslag til lov om ændring af våbenloven og lov om krigsmateriel m.v. (Civile bevæbnede vagter på danske lastskibe m.v.) (L 116), at de civile bevæbnede vagters våben skal bruges til selvforsvar i tilfælde af piratangreb, herunder til affyring af varselsskud mv. Det er på denne baggrund Rigspolitiets opfattelse, at de civile vagters våben skal anvendes ved angreb, der er konstateret påbegyndt eller nært forstående.

Af det fælles høringssvar af 2. marts 2012 til lovforslaget fra Danmarks Rederiforening, Rederiforeningen af 2010, Søfartens Ledere, Maskinmestrenes Forening og CO Søfart anføres det i bilaget, første punkt, at blandt andet fordi visse typer af Rocket Propelled Grenade (RPG) har en rækkevidde på over 900 meter – mens en standardriffel har en rækkevidde på omkring 300-400 meter – kan det overvejes at inkludere skydevåben på 12,7 millimeter, eventuelt med nærmere specificering af type, således at blandt andet tungt maskingevær ikke tillades.

Rigspolitiet skal hertil bemærke, at en Rocket Propelled Grenade (RPG) er et panserværnsvåben på størrelse med en bazooka, der affyrer raketter indeholdende en sprængladning. RPG'ere ses blandt andet anvendt mod let pansrede mål under konflikten i Afghanistan.

Da formålet med de bevæbnede vagter til søs er at forsvare danske lastskibe mv. og personalet ombord fra påbegyndte eller nært forstående angreb, har det under denne forudsætning været Rigspolitiets umiddelbare opfattelse, at anvendelse af våben i kaliber 12,7 millimeter er unødvendigt kraftige og har en unødvendig rækkevidde i forhold til formålet.

Såfremt det imidlertid på baggrund af oplysningerne fra Danmarks Rederiforening, Rederiforeningen af 2010, Søfartens Ledere, Maskinmestrenes Forening og CO Søfart skønnes nødvendigt at kunne imødegå angreb fra eksempelvis RPG'ere med våben med en noget længere rækkevidde end standardrifler, giver det dog anledning til afklaring af en række forhold. Det vil således efter Rigspolitiets opfattelse blandt andet skulle afklares, hvorvidt det ved hjælp af kikkert mv. er muligt med tilstrækkelig sikkerhed at konstatere på en afstand af ca. 900 meter, at et angreb fra et piratskib er iværksat eller nært forestående. Endvidere bør det nærmere klarlægges, hvorvidt kravene til de civile bevæbnede vagters uddannelse og træning er tilstrækkelig til, som skytter, at kunne udføre præcisionskydning på ca. 900 meter med en riffel i kaliber 12,7 millimeter.«

Justitsministeriet kan i det hele henholde sig til udtalelsen fra Rigspolitiet og skal i øvrigt bemærke, at de nærmere regler for brugen af civile, bevæbnede vagter på danske lastskibe, herunder tilladte våbentyper, påtænkes fastsat i bekendtgørelsesform, således at reglerne hurtigt og fleksibelt vil kunne ændres, hvis der måtte vise sig et behov herfor.